

[Bausgaard.]

Nationalbankens side på at opnå en lignende frivillig aftale med realkreditinstitutterne.

Så vidt jeg er orienteret, er dette strandet på en begrundelse om, at man fra realkreditinstitutternes side savnede fornøden hjemmel til ellers følte sig i hvert fald ikke i stand til uden lovgivning at indgå på en sådan aftale. Uanset om dette nu er rigtigt eller ikke, må vi i hvert fald konstatere, at vi i dag ikke har denne hjemmel, og at vi ikke uden den kan få den tilfredsstillende økonomiske samordning. Det er også klart for alle og burde være det uanset ens vurdering i øvrigt af de finanspolitiske indgreb, der er foretaget, at disse indgreb endnu ikke har kunnet medføre og følgelig heller ikke har medført en tilstrækkelig afdæmpning af forbrugspresset.

Ét er opnået, nemlig en overordentlig stram likviditet i bankerne. Men ser man nu alt dette i sammenhæng — det, der mangler i efter den frivillige aftale med bankerne at opnå den tilfredsstillende økonomiske samordning, det, der mangler i, at de gennemførte finanspolitiske foranstaltninger kan medføre en tilstrækkelig afdæmpning af forbrugspresset, og den stramme likviditet i bankerne — ja, så er det forståeligt, at man i denne situation ser lånoptagningen presse sig andre steder hen, og det er just det, der er sket. Lånoptagningen har presset sig andre steder hen, og det har bl. a. medført, at der er blevet et alle forhold taget i betragtning ekstraordinært stort pres på obligationsudbuddet.

Stadig uanset ens principielle vurdering af vort realkreditsystem herhjemme, stadig uden hensyn til ens principielle vurdering af det ønskelige eller mindre ønskelige i indgreb over for den frie markedsmekanisme på dette område, så må man erkende, at hvis man intet foretager sig, så vil byggeriet og huslejen komme til at lide varig skade. Der er al mulig grund til at antage, at de øjeblikkelige forhold på obligationsmarkedet kan komme til at betyde en sådan fordyrelse af disse års byggeri og dermed en sådan forhøjelse af disse års huslejer, at man herfra vil se en fremtidig stimulans til inflationen, der vil gøre andre forsøg på at begrænse inflationen vanskeligere. Derfor er det efter min opfattelse nødvendigt med positiv vilje

at vurdere mulighederne for ad den vej, regeringen her har foreslået, at gribe ind over for denne — jeg går ud fra af alle uønskede — udvikling.

Det er klart, at vi her står over for et indgreb, hvis virkninger ingen på forhånd kan kende fuldt ud. Jeg vil dog gerne benytte anledningen til ikke mindst på baggrund af de to foregående ordførertaler at understrege, at det, man her foreslår fra regeringens side, betyder jo ikke, at vi bevæger os fra et system, der ligner det, der er gældende i andre lande, og skaber et specielt dansk system. Nej, det vi gør, er, at vi her, om dette bliver vedtaget, bevæger os bort fra noget, der er specielt dansk, og som ikke findes tilsvarende i andre lande, heller ikke i lande, som man normalt ynder at sammenligne sig med, eller som man normalt ynder at kalde liberalt ledede samfund.

Det er rigtigt, at som lovforslaget er formuleret, vil det komme til at betyde en afdæmpning af obligationsudbuddet, som må ramme investeringerne i et vist omfang. Men man må vel gøre sig klart, at det ikke er muligt at foretage en sådan afdæmpning af obligationsudbuddet, uden at det nødvendigvis medfører en vis afdæmpning i investeringstempot, eller skulle man her også sige investeringspresset.

Jeg skal så vidt mulig afstå fra her ved første behandling at komme ind på enkeltheder, men jeg må dog sige, at sådan som det ærede medlem hr. Poul Møller fremsillede virkningerne over for landbrugets investeringer, kunne det måske hos nogen skabe en fornemmelse af, at lovforslagets bestemmelse om, at obligationsudbuddet uden for nybyggeri på boligområdet skal begrænses til 75 pct. af det gennemsnitlige nyudlån pr. kvartal i perioden fra 1. april 1964 til 31. marts 1965, betyder, at landbrugets muligheder for at optage investeringslån automatisk vil blive begrænset til 75 pct. af dette tidligere lån. Som jeg læser lovforslaget, behøver det ikke at gå sådan. Jeg læser lovforslaget sådan, at det er hele området uden for det nye boligbyggeri, der totalt ikke må overstige 75 pct., men at man netop inden for dette område overlader det til realkreditinstitutionerne at foretage et skøn eller, om man vil, en prioritering af lånemulighederne. (Poul Møller: Det er det enkelte kreditinstitut!). Ja, det er det en-